

СИЛА И ЖИВОТЪ

БЕСЪДИ ДЪРЖАНИ ОТЪ ДЖНОВЪ

ВТОРА СЕРИЯ

V.

УЧИТЕЛИТЪ.

(ПО СТЕНОГРАФСКИ БЪЛЪЖКИ)

СОФИЯ — 1917.

Учителитъ.

„Но вие не се наричайте учители, защото единъ е вашиятъ учитель — Христосъ; всинца вие сте братя“.*)

Христосъ схваща тия думи малко по-другояче, отколкото обществото. Отъ чисто органическо гледище свѣтътъ има нѣколко института, които сж божествени, напр., бащата и майката, домътъ. Тѣ сж първитѣ институти на земята: по-благородно и по-свѣтло учрѣждение отъ дома нѣма, и по-високо отъ званието на баща и майка пакъ нѣма. Истина, има мно о бащи и майки на земята, но тѣ сж въ сжщностъ пастроци и мащехи. По отношение на органическия свѣтъ бащата и майката играятъ важна роль: тѣ съ кръвта си прѣдаватъ на дѣцата си качества на своитѣ души. Възпитанието на дѣцата се обуславя отъ качества, които майката влага въ дѣтето още въ крѣхката му възраст. Подъ думата «кръвъ» подразбирамъ не обикновената кръвъ, а оная кръвъ, която въ всички случки на живота остава неизмѣнна, една и сжща. Нѣма да се спирамъ сега да обяснявамъ разликата между тази двояка кръвъ; едно само мога да кажа — че тя не е оная прѣходна измѣняема кръвъ, но другата, която, като есенция розово масло, излиза надъ розовата вода и която собствено има сжщинска цѣна. Благороднитѣ зародиши, които майката влага въ кръвта на дѣтето, сж цѣнна есенция, която отсетнѣ се разлива и разнася благоуханно у окръжаващитѣ това вече порасло дѣте. Отподирѣ нищо не може да се вложи и посѣе въ човѣка. Туй, което съврѣмен-

*) Ев. Матей, 23: 8.

нитѣ хора наричатъ «възпитание», то е просто дресиране. При майчиното възпитание процесътъ е въ корена; тамъ той образува и видоизмѣня ума и сърцето; при дресирането имате само една външна полировка. Може да дресирате маймуна, може да дресирате гълъбъ, но, щомъ пакъ ги поставите въ естественото имъ положение, тѣ ще заживѣятъ първия си животъ. Въ американскитѣ Съединени-щати сж правили опити: правителството е отпущало грамадни суми за възпитанието на мѣстнитѣ индийци; нѣкои отъ тѣзи индийци сж сзършили разни колегии и университети, но, върнатъ ли се при своя народъ, забравятъ това, що сж учили, и пакъ подивѣватъ. Само ако нѣкой отъ тѣхъ се обърне и усвои коренно християнството, въ него става промѣна.

Такова е положението на учителя по отношение на духовния животъ. Да бждешъ учитель, то значи да родишъ нѣкого. Христосъ не казва: «Не учителствувай», но: «Не вземай званието учитель», званието на болна майка, защото такава майка какво дѣте ще роди, освѣнъ хилаво? Ако майката има извѣстни органически умствени и душевни слабости, дѣтето не ще прави изключение. Съврѣмениятъ учитель може ли да научи ученицитѣ си, напр., какъ се съединява кислородътъ съ водорода, когато самъ не разбира свойствата на тия елементи? Той може да прави опити, обаче тия елементи не му се подчиняватъ, защото той още не е тѣхенъ господаръ. Другъ може да учи за въртѣнето на тѣлата горѣ въ пространството, но попитайте го да ви опрѣдѣли математически съ единъ метъръ, а не съ стотини хиляди метра или километра обикалянето на тия тѣла около слънцето, не ще може да ви установи точно. И азъ мога да правя такива изчисления, но тѣ не ще бждатъ точни. Да бжде разницата съ нѣколко сантиметра или милиметра, разбирамъ, но съ нѣколко километра и стотини хиляди километра, това не разбирамъ. Това сж вече хипотези, прѣдположения. Вие често се спирате и казвате: «Защо нѣкои нѣща не се случиха така и така?» Ако вие правите погрѣшни изчисления, кой ви е кривъ? Въ

живота всинца грѣшатъ. Вие искате да строите кжща; ще позикате архитектъ, да ви направи плана и изчисленията за количеството на потрѣбнитѣ камъни, дървета, желѣза, гвоздеи, пѣськъ, варъ и т. н.; ще купите тия материяли; обаче, ако не направите необходимитѣ точни съчетания, вашата постройка ще се събори, и вие ще пострадате подъ нейнитѣ развалини.

Ще обясня моята мисль съ единъ анекдотъ изъ българския животъ. Това се е случило нѣщо около 40—50-тѣ години. Нѣкой българинъ изъ южната частъ на Балканския-полуостровъ, татъкъ кждѣ Солунъ, ходилъ съ баща си да работи градинарство; станалъ 20 години и нищо не спечелилъ отъ него; дотегнала му мотиката, и рекълъ да подири нѣкой другъ подходенъ нему занаятъ; настанява се по едно врѣме на работа у единъ абаджия и казва си: «Ето лесенъ занаятъ: ще седа и прибадамъ». Слѣдъ една седмица идва въ дюкяна единъ турски бей, вика господаря му да вземе аршина и ножицитѣ да му скрои гащи отъ сукно, и ей-такива — бирбучуклия; обаче, господарътъ не билъ разположенъ и праща чирака, който вече училъ една седмица, като му казва: «Иди, азъ ще дойда подиръ тебе». Чиракътъ отива съ бея, чакалъ часъ, два, майсторътъ не идва. Тогава беятъ се обърналъ къмъ чирака: «Както те виждамъ, ти си голѣмъ, трѣбва да знаешъ занаята; може ли да ми скроишъ гащи?» Калфата отговаря «Мога». Беятъ изважда единъ голѣмъ топъ сукно и казва: «Искамъ да ми скроишъ гащи бирбучуклия». Захваща чиракътъ, крои отъ тукъ, отъ тамъ; вижда беятъ, че това, което чиракътъ крои, не прилича на бирбучуклия гащи и му казва: «Гащи не станаха, скрой ми поне една салтамарка». Чиракътъ захваща отъ тукъ, отъ тамъ, мѣри, крои; турчинътъ гледа, че и салтамарка не става; «Ще ми скроишъ баре една тютюнева кисия и, ако не я скроишъ, ще те набия», рекълъ най-послѣ. Та и отъ васъ мнозина едва сж седѣли една седмица при майсторъ, взематъ ножицитѣ и аршина, като този българинъ, и сж готови да кроятъ — учители да бждатъ. Христосъ казва: «Не бивайте такива учители».

За да бжде нѣкой учитель, трѣбва да има положително знание, само единъ начинъ на разбиране, да нѣма изключения. Съ едно срѣдство да лѣкувате и сжщевременно съ него да убивате, това не значи, че имате положително знание. Ако съ единъ ножъ вие правите операция, изрѣзвате на човѣка болното месо и съ сжщия инструментъ му прѣрѣзвате грѣцмуля, не може да кажете, че на мѣсто сте употребили вашия ножъ; то е вече вършене на прѣстѣпление. Ама нѣкои ще рекатъ: «Ние не сме направили такава нѣщо». О, колко учители зная, които сж прѣрѣзали грѣцмуля на своитѣ ученици; на колцина тѣ сж отрѣзали и краката, ржцѣтѣ, ушитѣ! — въ морално отношение разбирамъ. Господъ не е поставилъ тѣзи хора за учители, тѣ сж самозвани такива. Въ всѣка църква има такива учители, които сж седѣли като споменатия българинъ, само една седмица въ училището и сж трѣгнали да проповѣдватъ.

Сега, какво трѣбва да подразбирате подъ думата «учителъ»? Тази дума има отношение къмъ чисто духовния свѣтъ. Не е учителствуване да учишъ хората, какъ да градятъ църкви, какъ да посѣватъ цвѣта, зеле; това не е учителствуване. Доброто учителствуване подразбира единъ актъ на висше самосъзнание — трѣбва да се извърши единъ чисто духовенъ процесъ, между учителя и ученика трѣбва да има едно пълно съзнание върху задачата, която има да изпълнятъ, да сжществува една обмѣна, каквато сжществува между майката и отгледваното отъ нея дѣте; учительтъ да прѣдаде извѣстни истини, и ученикътъ да ги използва както трѣбва. Ще ви приведа за обяснение другъ примѣръ. Разправятъ за единъ англичанинъ, ходилъ на ловъ въ Индия, че, когато завивалъ по една пжтека, усѣтилъ единъ силенъ ударъ на лѣвата ржка, ударъ нанесенъ отъ една тигрица. Тя се задоволила само да му чупи лѣвата ржка, за да не стрѣля съ пушката, която била окачена на дѣсната. Задига го и го отнася въ лѣговището си при своитѣ малки 3—4 тигърчета; слага го, натиска му главата и му казва: «Ще кротувашъ, защото ще обучавамъ малкитѣ си». Кара

тигърчетата да се опитватъ да го даятъ; тѣ обикалятъ наоколо му, но ги е страхъ да се приближатъ. Ловецътъ по едно врѣме рекълъ да повдигне главата си, да види какво става; но тигрицата пакъ му натиснала главата и повторила: «Казахъ ти да кротувашъ: уча малкитѣ си». Та, както виждате, и тигрицата била учителка. Ловецътъ се избавилъ по нѣкакъвъ начинъ, но казвалъ, че най-тежко му било, когато му натискали главата, за да могатъ да го даватъ малкитѣ. Да събаря всѣки може. Учителствуването, обаче, разбира човѣкъ, който може да научи да се гради въ ума и сърцето, който разбира дълбокия смисълъ на елементитѣ, които могатъ да обновяватъ, да съградятъ ново духовно жилище, духовно тѣло, съ което, както казва Писанието, единъ день ще възкрѣснете. Господъ чака да се съгради това тѣло.

Какъ се раждатъ дѣца? Тѣ, за да живѣятъ, трѣбватъ да се родятъ на деветия мѣсецъ, въ извѣстни случаи — на седмия мѣсецъ, но никакъ не произволно — който мѣсецъ иска родителътъ. Такъвъ е законътъ — трѣбва да се изпълни десетимѣсечниятъ периодъ, необходимъ за сформирание на тѣлото. И какъ започва сформиранието му? Най-първо се образуватъ крайнитѣ удоуе — краката, ржцѣтѣ, че послѣ мозъкътъ, стомахътъ и най-послѣ бѣлитѣ дробове, и, щомъ се образуватъ послѣднитѣ, започва се дишането и слѣдъ това, ако не се роди, дѣтето може да умре. Значи, природата не създава най-първо бѣлитѣ дробове, а крайнитѣ съчленения — краката и ржцѣтѣ. По сжщия начинъ се сформирватъ у васъ висшитѣ работи. Човѣшкиятъ духъ въ утробата на майката сжщо учи; той не седи въ спяще състояние, а взема участие съ духа на майката, двамата работятъ, за да създадатъ тѣлото. По сжщия законъ ученикътъ и учительтъ трѣбватъ да работятъ едновременно двама съ помощта на духа. Затова казва Христосъ: «Единъ е вашиятъ учитель». И защо хората обичатъ Христа? Защото Той е далъ нѣщо на свѣта — «Дадохъ животъ на онѣзи, които го нѣматъ, за да иматъ този животъ прѣзвизобилно». Искате да станете учители, ще ви по-

питамъ : какво сте готови да дадете на оногова, когото искате да учите? Ако нѣкого сте учили, и слѣдъ това той е станалъ по-лошъ, азъ разбирамъ, че на нищо не сте го научили. Въ свършеннитѣ християни и въ църквитѣ владѣе голѣма слабостъ да учителствуватъ. Не е лошъ самъ по себе си този стремежъ, но трѣбва да се знаятъ законитѣ на учителствуването. Обикновенитѣ закони изискватъ отъ учителитѣ извѣстенъ цензъ, извѣстенъ изпитъ прѣдъ комисия, и слѣдъ туй излиза заповѣдъ за назначение, сир. за официално встъпване въ длъжностъ; и въ духовния свѣтъ е сжщото — човѣкъ трѣбва да чака, докато Божествениятъ Духъ го осѣни и упъти. Онзи, който не е осѣненъ отъ Духъ Божи, нѣма право да учителствува, защото ще прѣстъпнѣ Божествения законъ. Когато схванемъ дълбокия смисълъ на тия Христови думи, които иматъ вжтрѣшнѣ и вжншенъ изразъ (сега азъ говоря за вжтрѣшното християнство — за онова, което може да ни свърже съ всички области на невидимия свѣтъ), тогава ще разберемъ смисъла на учителствуването. Искашъ да бждешъ учителъ, питамъ те: кждѣ си училъ, кое училище си свършилъ? — «Ама азъ съмъ челъ библията, зная евангелието». — Не е достатъчно. — «Ама зная Християнската вѣра». — Не е достатъчно. — «Ама азъ съмъ отъ еди-коя църква». — Ти училъ ли си на Небето — въ онова висше заведение, дѣто се учатъ ангелитѣ? Разбирашъ ли вжтрѣшнитѣ закони на природата — какъ е устроенъ човѣкътъ, неговиятъ умъ и неговото сърце, какво е отношението на неговата душа къмъ неговия духъ? — «Челъ съмъ за тия работи». — Какво? — «Душата тукъ е едно понятие отвлѣчено, една идея на съчетание». — Отъ какво е съчетана? Човѣшкиятъ умъ билъ съчетание на способности; ами какъ се съчетаватъ тия нѣща? Мисли, че знае нѣщо. Не е такова съчетание, приятелю. То е дѣйствително съчетание, но не на отдѣлни части. И поради тази тъмнота, която имаме, ние говоримъ тѣй неразбрано за ума и сърцето, безъ да знаемъ да кажемъ, на кое мѣсто е сърцето. То има три мѣста, едното — физическото — вие знаете кждѣ е; но

кждѣ е сърцето на вашитѣ чувства и на вашия умъ? Срѣщате единъ човѣкъ и казвате, че е лошъ; защо е лошъ? Прѣди години единъ биволъ въ Америка полудѣлъ формено и изпоплашилъ всички хора наоколо; помислили да го убиятъ, обаче, намѣрило се едно момче, което чело мислитѣ на животнитѣ, то турило ржка на главата на бивола и го попитало: «Какво ти е»? — «На задната частъ на крака ми е влѣзълъ трънъ, той ме мъчи». Извадили тръна отъ крака му и биволътъ се укротилъ. Единъ день вие сжщо пощурѣвате, седнатъ хората да ви поливатъ съ вода; казвамъ: на задната частъ на крака ви има трънъ, извадете го и работата ще се свърши, никакви маркучи не трѣбватъ. Учени хора, професори, доктори колко сж смѣшни, когато разправятъ, какъ се е поврѣдилъ умътъ на човѣка и опрѣдѣлятъ диагнозата — «има такава и такава зараза, трѣбва да се направи операция». Азъ не виждамъ нищо друго, освѣнъ малко сгорещаване на мозъка. Прѣди 4—5 мѣсеца дойдоха да ми кажатъ, че синътъ на единъ лѣкарь заболѣлъ първо отъ хрема, която отсетнѣ се усложнила, и най-послѣ лѣкарьтъ констатиралъ, че имало нагнояване на мозъка и че трѣбва да се направи операция. Казахъ: «Не трѣбва никаква операция, 99 на сто дѣтето ще умре, ако му направите операция, иначе ще се излѣкува». Отиватъ, направятъ операция и синътъ умира. Операцията, разбира се, за лѣкаритѣ бѣ «сполучлива». Казвамъ, че и въ духовно отношение хората правятъ операции — изрѣзватъ извѣстни части, за да се излѣкуватъ; но това не е лѣкуване. Свършеннитѣ хора казватъ, че, за да се поправи нѣкой, трѣбва да бжде нахоканъ: «Ти си вагабонтинъ, крадецъ, такъвъ, онакъвъ»; не трѣбва да се бие, както по-рано; мислите ли, че съ тия ваши з.уци, които ще влѣзатъ въ ухото му, вие ще го промѣните? Ни най-малко. Законътъ е другъ — за да възпитате другиго, първо трѣбва да възпитате себе си. Лошъ ли си, всички наоколо ти сж лоши. Една майка, която зачене и почне да се нервирва и злослови, азъ мога да ѝ прѣдскажа послѣдствията и да опиша напълно

характера и съдбата на младенеца, какво ще стане въ бъдеще съ него. Майка, която се нервира, не бива да мисли, че дѣтето, което ще роди, ще бжде светия, да я гледа на старини; то единъ день ще си отмъсти и ще ѝ рече: «По-добръ би било да не си ме раждала». Също тъй и ученикътъ ще каже на учителя: «По-добръ да не си ме училъ». Учителъ въ пълния смисълъ на думата трѣбва да бжде чистъ, като кристална вода, образецъ въ всичко; въ него не трѣбва да има нито сѣнка отъ колѣбание, двоумѣние и невѣрие. Христосъ, като дава това указание, иска да ни посочи голѣмата опасностъ, на която се излагаме, и голѣмата отговорностъ, която поемаме прѣдъ Него за осакатяването на нѣкои души. Всѣка майка, всѣки учителъ, които не знаятъ да възпитаващъ, ще бждатъ наказани.

Сега, възгледитѣ, които съврѣменнитѣ хора иматъ за Божиитѣ закони, за Небето, за ангелитѣ, сж смѣтни и погрѣшни; тѣ нѣматъ никаква прѣдстава за тия закони и за Небето. Небето, на първо мѣсто, е организирано твърдѣ умно и знае какво прави, а между ангелитѣ и човѣцитѣ има извѣстни съотношения тъй, както между насъ и растенията и животнитѣ. Понеже не знаемъ какъ да възпитаваме, ние стоварваме съ нашия остенъ и съ нашата тояга 40—50 удара върху животното, съ което оремъ нивата, и съ това мислимъ, че изпълняваме своя дългъ. Господъ казва: «Тебе нѣкой день ще те науча какъ се управляващъ волове и какъ се оре нива». Нѣкои мислятъ, че Господъ не може да деградира, не може да повръща хората назадъ. Ако Той е прѣвърналъ нѣкои ангели на змии и на животни съ рога, може да направи да ви израстятъ и копита. Той може да ви прѣвърне и на ангели и на дяволи; може да измѣни и вашата форма. И понеже въ свѣта сж важни формитѣ — тѣ регулираватъ нашия животъ — ние трѣбва да обърнемъ особено внимание на тѣхъ. Ако азъ ви съградя една нехигиенична кжща, не оставя никакъвъ прозорецъ на южната страна, а оставя такива само на сѣверната страна, и при това я съградя дълбоко въ земята, вие, слѣдъ

като живѣете въ нея 6—7 години, знаете ли какъ ще се почувствувате? По нѣколко лѣкари ще започнатъ да влизатъ и излизатъ отъ кжщата ви. Също и ония учители, които ви казватъ, че не трѣбва да имате прозорци къмъ духовния свѣтъ, сж първокласни лѣжжи. Тамъ е слънцето на живота. Азъ бихъ даже казалъ, че и покривитѣ ви трѣбва да бждатъ стѣклени, за да ви огрѣва отгорѣ слънцето. Ако вие имате така направени свѣтли кжщи, вашитѣ форми ще бждатъ видоизмѣнени, и вие ще станете много красиви. Върху това, което ви проповѣдвамъ, мога да направя, па и вие можете да направите, опитъ, и въ 4—5 години ще видите, какви ще бждатъ резултатитѣ. Азъ не уча, че трѣбва да бѣгате отъ живота. Този свѣтъ, споредъ моето схващане, е много добъръ, и хората сж много добри, само намирамъ, че въ петата на крака иматъ по единъ трънъ. Че това е тъй, апостолъ Павелъ го казва и моли Бога да му извади тръна. Този трънъ може да бжде и на друго мѣсто, но повечето бива на петата на крака, понеже съ краката сме приковани къмъ този смѣтъ. Трѣбва да научимъ да изваждаме този трънъ научно, защото християнството, по моето схващане, е дълбока наука. Една мома иска да се ожени за единъ момъкъ; гледа го красивъ, приличенъ човѣкъ; пита: „Може ли да ме храни“. — „Получава 4—500 лева мѣсечно“. — „А, може. Какво е свършилъ“. — „Еди-какво“. — „Хубаво“. Ама тия нѣща не сж още сжществени: този мжжъ утрѣ може да бжде уволненъ и тия 4—500 лева доходъ да изчезнатъ; ако жената разбира, тя трѣбва да пита и да наблюдава за сърцето и ума му, да бжде ясновидка, да влѣзе въ неговата кжща, да обиколи неговитѣ стаи, неговата библиотека, книгитѣ какъ сж наредени, да навиди неговата готзграница, неговата градина, да посѣти градината на неговата любовъ, на неговото милосърдие, на неговата справедливостъ, какви цвѣта е посадилъ; да обходи и да вили, какъ е наредено, и, ако всичко е въ изправностъ, може да каже: „Вижъ, ожензамъ се за този мжжъ“ — то е истинска женитба. Същото трѣбва да направи и мжжътъ. Мнозина искатъ

да размѣнятъ положението си, разискватъ въпроса, кой да бжде мъжъ и кой да бжде жена, защо Богъ е направилъ мъжа така, а жената иначе. Какво лошо отъ това? Едно врѣме и женитѣ и мъжетѣ сж раждали, но отсетнѣ мъжътъ е изгубилъ способността да ражда и остана жената да върши това. Библията казва: «Авраамъ роди Исаака», а не казва, че Сара е родила. Когато мъжътъ е раждалъ, свѣтътъ е билъ въ отлично положение, а когато той прѣстана да ражда, свѣтътъ се развали. Мъжътъ трѣбва да роди — да бжде добъръ учителъ. Майката може да роди дѣте, тя може да вложи въ душата му всички благородни качества, но, ако учителътъ не умѣе да култивира тия благородни качества, нищо добро нѣма да излѣзе; значи, иска се учителътъ да ражда. Учителътъ не трѣбва да прилича на онзи попъ, който, като не билъ въ нормално състояние, при кръщаване на дѣцата, подържалъ едно дѣте въ купеля повечко врѣме, и то умрѣло, а той казалъ: «Дайте друго: това не можа да се кръсти». Когато кръщавате, като учители, вашиятъ умъ трѣбва да бжде на мѣстото си. Туй кръщение подразбира да внесете въ дѣтето, което учите, Божествения Духъ. Свещеникътъ, като учителъ, трѣбва да знае Божествения законъ. «Ама така писала църквата». Да окжпешъ дѣтето въ вода, това не е кръщение. Съврѣменнитѣ попове, учители и сждии сж професионалисти, работятъ за пари, за 300—500 или 1.000 лева, които имъ плащатъ. Въ Америка имъ плащатъ повече — 3.000 долара, сир. 15.000 лева. Споредъ схващане на истинското Христово учение, тѣ не сж служители на Бога, а обикновени работници. Първото нѣщо, което трѣбва да направи духовниятъ учителъ, то е да разкрие на ученика невидимия свѣтъ, както майката, когато зачне, казва на дѣтето: «Почакай деветъ мѣсеца, ще те въведа въ новъ за тебе свѣтъ и ще ти покажа чудесата му; сега не бива да мърдашъ и скачашъ». Слѣдъ деветъ мѣсеца, като роди дѣтето, тя му става първата учителка, а други учители ще подематъ отсетнѣ възпитанието на дѣтето оттамъ, докждѣто е дошла майката. Тя напуска своята работа,

понеже дѣтето влиза въ нова областъ, дѣто трѣбва да има новъ учителъ — туй което Евангелието казва: да се роди човѣкъ втори пѣтъ.

Моята бесѣда иска да ви потикне да помислите повече върху себе си; да се не заражда у васъ желание да бждете учители, понеже човѣкъ страда отъ голѣмо невѣжество. Но седнете като търговцитѣ, вижте съ какво разполагате вѣ. вашата вжтрѣшна каса, имате ли нѣкой познатъ на Небето, отправили ли сте нѣкому тамъ писмо. «Вѣрваме въ Христа»; но познавате ли Го? Познавате ли Павла, познавате ли Петра? «Ама църквата казва, че не могло да се съобщаваме съ онзи свѣтъ, че това било грѣшно». Туй е велико невѣжество. Да се съобщавате съ духоветѣ на ада може, а съ Небето е грѣшно! Да установите съобщение съ дявола — това е на мѣсто, а да се съобщавате съ светиитѣ, да се разговаряте съ тѣхъ — не бива да ги смущавате! Тогава, защо смущавате и дязола? Каква е тази логика? То е учение, което не почива на никакви закони. Както зная азъ, старитѣ християни сж имали прѣки съобщения съ Небето, тѣ сж се разговаряли съ Бога, съ светиитѣ, и затова сж умирали съ такава готовностъ и самопожертвуване. Не сж били като сегашнитѣ — «чакай да умра, че тогава да видя». Нищо нѣма да видишъ. Като се събори кжщата отгорѣ ти, какво ще видишъ? Ще чакашъ, докато те изровятъ.

Христосъ описва на своитѣ ученици лъжливитѣ учители, които, облѣчени въ мантии съ широки поли, сж проповѣдвали, а въ сжщностъ сж заблуждавали прозелититѣ, и той ги укорява за това. Сжщото туй нѣщо важи и за нашето врѣме. Ако дойде Христосъ сега, пакъ сжщото ще каже: Той не Си е промѣнилъ ума. Христосъ мълчи, но, когато заговори и каже истината, ще ни заболи много дълбоко. Ще вдигне, и ще видимъ всички заблуждения.

Ще ви приведа два примѣра изъ грѣцката история. Двама художника, скулптори, се състезавали, кой разбира по-добъръ изкуството и се завзели всѣки отъ тѣхъ да докаже кой е по-добъръ скулпторъ.

Единиятъ напразилъ гроздъ толкова изкусно, толкова приличенъ на природенъ, че заблудилъ птицитѣ, и тѣ се спуснали да го кълватъ. Другиятъ изваялъ една красива жена и метналъ каменния вуалъ толкова изкусно, че, като дошълъ другиятъ художникъ, рекълъ му: «Вдигни вуала, за да видя статуята». Значи, първиятъ художникъ измамилъ птицитѣ, а вториятъ — майстора на птицитѣ. Питамъ сега и васъ: кого искате да подражавате — птицитѣ или майстора? Азъ бихъ прѣдпочелъ втория. Искате да обсебите цѣлия свѣтъ, но какъ ще го обсебите безъ необходимото за това знание? Тѣзи знания трѣбва да почиватъ на духовна основа. Знанията въ духовния свѣтъ сж като котелъ пълненъ съ пара — тѣ иматъ сила. Въ духовния свѣтъ знанията иматъ такова отношение, както физическитѣ сили. Вие пжтувате изъ софийскитѣ улици, трамваитѣ се движатъ насамъ-нататъкъ, но отгорѣ на тѣхния покривъ има пѣртъ, който щомъ се изплъзне отъ жицата — проводникъ на електричеството — трамваятъ веднага спира. Значи, трѣбва да има извѣстенъ контактъ, прѣзъ който да мине електричеството и да тури колата въ движение. Вашитѣ учители турили ли сж пѣрта на тази жица, съединили ли сж ви съ тока? Механизмътъ на човѣшката кола може да е отличенъ и въ изправностъ, но, щомъ пѣртътъ е изплъзнатъ и не съединява колата съ тока, нѣма никакво движение напредъ. Хората търсятъ причината на спиране движението другадѣ, когато тя може да се отсграни, като се хване вжженцето и се намѣсти пѣртътъ; тогава ватманътъ ще завърти апарата, ще потече електричеството, и колата ще тръгне. За да може вашитѣ мисли да дѣйствуватъ — понеже сж сила двигателна — трѣбва да се съедините съ духовния свѣтъ. Подъ думата «способностъ» разбирамъ формата, въ която е ограничена извѣстна сила, която дѣйствува въ духовния свѣтъ. Когато формата се разглоби или развали, силата не може да се прояви. Въ централния нашъ мозъкъ има области, където сж вложени извѣстни способности, а тия способности сж съединени съ силитѣ въ духовния свѣтъ и работятъ. Ако

вашиятъ пѣртъ не е на мѣстото си, тѣзи сили не работятъ. Освѣнъ това, изискватъ се и други условия — релси да има, ватманътъ да разбира своето изкуство; изискватъ се много съчетания. И вие, като единъ господарь, трѣбва често да обхождате своята държава, да видите всички работници на мѣстото ли сж, какъ извършватъ своята работа. Често осждайте упраздяющитѣ, че не управляватъ добръ. Ами у васъ управлението какъ е? Казвате този или онзи не билъ толкози уменъ, ами вие вжтрѣ какви сте? Вашитѣ сжждения ще бждатъ дотолкова вѣрни, доколкото вие сте изправни вжтрѣшно въ себе си. Ние казваме за даденъ човѣкъ, че е добъръ; въ какво, обаче, състои неговата доброта? Понеже съ насъ се отнася учтиво. Това ни най-малко не значи доброта. Утрѣ, като ни посрѣщне неучтиво, ще кажемъ «лошъ». Добъръ човѣкъ е всѣкога добъръ, лошъ — всѣкога лошъ. Не може единъ день да бжде светия, а утрѣ послѣденъ вагабонтина. То е немислимо. Казвате, че лошиятъ човѣкъ може да се покае? Знаете ли колко хиляди години се изискватъ за това? Едно дѣте, като се роди, изеднѣжъ ли става професоръ? Ще се учи най-малко 12 години и неговото съзнание постепенно ще се развива. Когато се изучи вжтрѣшниятъ духовенъ свѣтъ, ще се разбератъ законитѣ на християнството. То има за цѣль да управи свѣта, да управи сѣмействата, да тури хармония между мжжъ и жена, братъ и сестра, господарь и слуга. Съврѣмениятъ свѣтъ страда не че човѣкъ е лошо да бжде слуга, но отъ това, че не умѣе да бжде добъръ господарь. Д-ръ Мирковичъ казваше така: «Не искамъ да бжда втори пжтъ богатъ, искамъ да бжда слуга при нѣкой господарь». Вие искате да бждете господари, да имате милиони левове; о, тогава вие ще бждете най-нещастнитѣ хора, ще бждете затворници, оградени въ вашитѣ пари. Единъ милионъ лева на гърба ви — то е тежъкъ товаръ. Ублажавате такива хора и искате да отнемете отъ тѣхния товаръ, да го турите на вашия грѣбъ. Това не е разбрано учение. Немá ще се сравните съ онзи осель, натоваренъ съ икони — когато

всички почнали да се кланятъ на иконитѣ, то взело да рита, като помислило, че на него се кланятъ? Ако хората ви почитатъ и ублажаватъ, то е за кръстоветѣ и иконитѣ, които носите. А какви сж тѣзи кръстове? Добродѣтелитѣ. Благодарете на Бога, че ви ги е турилъ на гърба.

Христосъ се обръща къмъ своитѣ ученици и имъ казва: «Не се наричайте учители». Ама нѣкой ще рече: «Азъ го обърнахъ къмъ Господа». Хубаво, ако си го научилъ, Господъ ще те благослови; но, ако си го родилъ сакатъ, ако си счупилъ ума и сърцето му, какво ще каже Господъ? Ще има сждба на Небето — ще отговаряшъ. Всички вие тукъ колко хора сте осакатили въ този свѣтъ! На онзи свѣтъ тѣ ще се явятъ кой съ куцъ кракъ, кой съ изкълчена ржка, ще се събератъ всички ваши питомци и ще кажатъ на Господа, какви учители сте били. Фактически така ще бжде. И тогава Господъ ще каже: «Глобявамъ този учителъ съ десетъ хиляди таланта, затворете го въ тъмницата, докато изплати глобата». Господъ никога не се шегува. Той е благъ, добъръ, справедливъ, но и сериозно строгъ; ще хване такива незвани учители и ще имъ наложи глоба десетъ хиляди таланта и ще прибави: «Затворете го въ тъмницата, да научи изкуството, какъ се прѣподава». И като изплатите дълга си — като понесете всички страдания — слѣдъ врѣме ще станете много учени и добри учители. А знаете ли колко хиляди години ще минатъ за това? Така се учатъ сега падналитѣ ангели и хората.

Казваме сега ужъ църквата не върви добръ; нека ѝ покажемъ добъръ примѣръ. Искамъ да имате силата да можете да видоизмѣните нѣщата. Вижте, Моисей хваналъ тоягата, и тя се прѣвърнала на змия; уплашилъ се, и Господъ му казалъ: «Дръжъ опашката», и, като хваналъ змията за опашката, тя се прѣвърнала пакъ на тояга. «Ама», ще кажете, «той е билъ Моисей». Нищо. И той се е училъ, но се е училъ при най-великитѣ учители на Египетъ. Той не бѣше глупавъ, защото Господъ никога не избира за водачи на човѣчеството или на единъ народъ глупави

хора. Училъ е дълго врѣме и е миналъ извѣстна школа. И виждате колко чудеса е направилъ прѣдъ Фараона. Моисей имаше двѣ желания — да стане учителъ и сжщеврѣмено избавителъ на евреитѣ. Първо, той си каза: «Тази работа не е за мене» и отиде въ уединение — 40 години да пасе овце, за да изкупи грѣховетѣ на убийството, и знаете ли какво правѣше? Прѣдаде се на дълбоки размишления, понеже бѣше посветенъ въ всички тайни на Египетъ. За едно убийство трѣбваше да учи 40 години. И въ това врѣме той имаше второ посвещение. Питамъ: вие колко години сте пасли овце? Да бждете овчари то е велика работа, то е да бждете учители. Познали ли сте вашия учителъ. Баща ви, майка ви, дѣдо ви дѣзъ хиляди години сж били християни, но познали ли сж Христа? Ако сте го познали, кажете пропуска, който ви е далъ, сжщо както военнитѣ, за да ви пропуснатъ, искатъ да имъ кажете пропуска. Какъзъ е вашиятъ пропускъ, вашата лозинка? Ученитѣ хора трѣбва да иматъ нѣкакъвъ девизъ; а какъвъ трѣбва да бжде нашиятъ девизъ? Да служимъ на Христа. Какъ ще му служимъ? Да се учимъ. Какъ да се учимъ? Приятели ли сте на училището? Да обикаляте отвънъ училището то е едно нѣщо, да сте вжтрѣ въ него е друго нѣщо. Кждѣ ви сж училищнитѣ книжки, училищнитѣ свидѣтелства? Нѣмате свидѣтелство, пкъ учители искате да ставате! Сжщото е и съ нѣкои свещеници и владици — и тѣ го нѣматъ. И въ такива лѣжки като живѣмъ, искаме да дойде Царството Божие! Царството Божие идза сега и разкрива всички кални нѣща на човѣчеството. Заели се сега чрѣзъ война народитѣ да защищаватъ своята кауза; защищавайте Царството Божие на справедливостъ! Всѣки народъ трѣбва да има толкоза, колкото заслужва; тѣй и всѣки човѣкъ. Задайте си сериозно въпроса: познавате ли Христа? Не искамъ сега отговоръ; ако можете да дидете отговора до една година, то ще бжде за васъ едно благословение. Може да кажете «Видѣхме Христа». Павелъ Го видѣ — «Савле, Савле, защо Ме гонишъ?» А той рече: «Кой Си Ти, Господи» — чулъ Господа.

Вие чули ли сте вашия Учителъ? Когато вдигнете скандалъ въ нѣкое религиозно общество или въ Божия храмъ, не гоните ли, като Савла, Христа? Тогазъ и на васъ ще каже както нему: «Савле, Савле, защо ме гонишъ?» и «не ти е лесно да риташъ срѣщу остень». Павелъ съзна своята грѣшка, и Господь каза: «Понеже това, което направи, направи го въ незнание, ще те изпратя при езичниците, да научишъ урока», и го биха три пѣти по 39 удара. Така бие Господь само възрастните; Той никога не бие дѣцата. 33 години — годините на Христа — като ви ударятъ по 39, ще се издигнете. Трѣбва да се прѣтърпятъ тия удари. Желѣзарьтъ, когато иска отъ желѣзото да направи нѣкой ножъ или другъ инструментъ, сжщо слага тия удари. Вие сте на наковалнята, Господь ви кове отгорѣ. Той въ сжщностъ не ви бие, а казва: «Отъ този материалъ искамъ да направя ножъ, рало или писалка». Ако сте отъ лошите хора, ще направи отъ васъ ножъ, да колите лошите хора, ако сте отъ подобритѣ, ще направи перо, да ви държи въ ржка нѣкой писателъ. Перото, съ което пише писателътъ, има по-голямъ интелигентностъ, отколкото ралото, съ което орать земята. Ще кажете, че въ желѣзото нѣма никаква интелигентностъ. И то се уморява. Вземете бръснача, като се наточи, слѣдъ извѣстна работа и той се уморява — изхабява. Всѣко нѣщо се уморява. Единъ англичанинъ правилъ опити, че и машините — всичко се уморява. Машината, като се умори, почва да издава извѣстенъ новъ звукъ, и машинистътъ казва: «Машината вече трѣбва да си почине». И въ човѣка по сжщия законъ наставя сжщата реакция — уморява се и иска да си почине. Великиятъ учителъ казва: въ такива случаи да се остави вашиятъ мозъкъ да си почине една седмица и слѣдъ това той пакъ ще почне да работи. Всѣко нѣщо иска своето врѣме на работа и на почивка. Разгледайте какъ се развиватъ растенията и какъ се излупватъ гжсениците, и ще разберете закона. Вашата мисль може да има форма на гжсеница или на пеперуда. Човѣкъ, за да успѣе въ свѣта, трѣбва да има само една идея. Това е вѣрно

и невѣрно. Трѣбва да има и повече идеи, но всички тѣ трѣбва да бждатъ благородни. На очитѣ на конетѣ турятъ капаци, за да гледатъ само напрѣдъ, да не се плашатъ отъ странични влияния, и човѣкъ по-добрѣ е да има такива капаци, устременъ къмъ една само идея, благородна. Ако не можешъ да имашъ много благородни идеи, имай поне една; нея дръжъ, като прицѣлна точка, която може да те издигне и да те избави. Казваме: «Христосъ ни избави»; нѣщо повече, Той ни изкупи. Ала изкуплението има и своята лоша страна, защото лошъ човѣкъ, когато иска да използва облагите, които му сж дадени, всѣкога може да изкара криво заключение за нѣщата. Знанията не трѣбва да се повѣрять въ невѣжи ржце. Говоря за прѣбраждането — каква опасностъ има за ония, които криво го тълкуватъ. Напр. гжсеницата, която има стотина крака и лази по дърветата, може да каже: «Менѣ не ми трѣбва никаква философия, доста ми е единъ листъ, като го намѣря, ще го изямъ и свѣршено»; обаче, единъ день тя се обвива въ пашкулъ и се излупва на пеперуда и вече казва: «Менѣ сега листъ не ми е достатъченъ, трѣбватъ ми цвѣта, да забия своя хоботъ и да изсмуча соковетѣ, аромата имъ». За да влѣзете въ духовния свѣтъ, трѣбва да съблѣчете тази кожа, въ която сте обвити, както гжсеницата. Не съблѣчете ли я, въ духовния свѣтъ ще заемате пространството само на единъ листъ и ще разбирате духовния свѣтъ, колкото го разбира гжсеницата. Азъ искамъ да влѣзете въ духовния свѣтъ, но питамъ: излупени ли сте? Когато влѣзете въ духовния свѣтъ, ще разберете смисъла на единъ волъ, на единъ оселъ, на единъ вълкъ, на единъ гълъбъ, на една лисица и т. н.: въ всѣка форма, която сжществува въ физическия свѣтъ, е вложена една велика идея, и този, който разгатне тази идея, ще разбере значението на нѣщата въ свѣта. Ама вълкътъ има жби. Нищо не значи. Ако таралежътъ има бодли, тѣ сж създадени не за друго, а отъ стратегически съображения — да може да се защити отъ змията или отъ друго нѣкое сжщество, което иска да му напакости. Той хване

змията за опашката, почне полека да я яде, и додѣто да я глѣтне варди се съ тия бодили. Слѣдъ врѣме и този таралежъ ще се измѣни. «Какъ може да се измѣни» — ще попитате. Знаете ли и вие каква форма имате въ духовния свѣтъ? Въ библията има единъ стихъ, въ който Господъ нарича Якова червъ. Ама ще кажете, че това е въ прѣносенъ смисълъ. И Христосъ нарича своитѣ послѣдователи овце. Знаете ли, какво значи това? Овце — това сж всички ония души, въ които живѣятъ духоветѣ и, както овцетѣ въ този свѣтъ ни даватъ млѣко и вълна, по сжщия законъ душитѣ даватъ на човѣка необходимитѣ млѣко и вълна. Опитайте туй учение. Защо сте на този свѣтъ? Турете ума въ дѣйствиe. Най-първото нѣщо, което трѣбва да научите, то е да изчезне всѣко съмнѣние, да дойдете въ съприкосновение съ духовния свѣтъ и, ако може да го проектирате, вашитѣ приятели веднага ще ви се явятъ на помощъ. Какво е вашето огнище? Ако го направите много горещо, сир. ако има тази сила, каквато има горницата, може да изпечете каквато мисль искате. Ако вашето сърце нѣма потрѣбната горещина, то ще падне. Отъ сърцето зависи, колко далече да прѣпратите вашата молба. «Азъ се молихъ»; но азъ виждамъ, че молитвата ви стои само двѣ педи надъ главата ви. Ще се помолите 5—10—100 пжти отъ дълбочината на сърцето си, докато успѣете да пратите прощението си до Господа. И когато то дойде въ Неговитѣ уши, Той ще отговори. Какво ще отговори на прошение, което не е дошло до Него? Когато се молите, трѣбва да се съсрѣдоточите, да забравите всичко, което е около васъ; трѣбва да се прѣнесете дотамъ, щото нищо, освѣнъ молитвата, да не минава прѣзъ вашия умъ. Питамъ сега: топло ли е огнището на вашето сърце и на вашия умъ, да пратятъ молитвитѣ си нагорѣ? Ама имало около васъ немирни дѣца. Господъ ги е пратилъ на земята да се възпитатъ, понеже и на Небето не сж живѣли мирно; деградиралъ ги е. Господъ не иска хора, които вдигатъ шумъ на Небето. Тѣ ще научатъ да оратъ, да копаятъ, обеща да правятъ и слѣдъ врѣме, когато научатъ урока,

може да станатъ и царски синове. Прѣди да влѣзете въ Небето, ще минете прѣдъ изпитна комисия, която ще ви зададе въпроси, какви сж вашитѣ чувства и идеи, какво е вашето милосърдие, вашата любовъ къмъ ближния и къмъ Бога и много още въпроси. Защото сега Христосъ иде, и ще се отворятъ, както е казано, книгитѣ на живота, и ще бждатъ сждени хората, да-ли заслужаватъ или не да минатъ въ единъ класъ по-горѣ или да влѣзатъ въ Небето. Ще се даде всѣкому това, за което е достоенъ.

Затуй Христосъ се обръща къмъ васъ и ви казва: «Единъ е вашиятъ учитель — Христосъ». Отъ всинца ви искамъ да запомните този Учителъ, Който е дошълъ прѣди двѣ хиляди години, да ви изкупи отъ грѣха. И вие още Го търсите! Записалъ ли е Христосъ Името Си въ вашата душа, въ вашето сърце поне единъ пжтъ? Ако Го е записалъ, ублажавамъ ви; ако не Го е записалъ, постарайте се да Го срѣщнете и да Го помолите да Го запише. И когато запише Името Си, да не тръгнете да трѣбите и да се хвалите: «Христосъ записа Името Си въ нашата книжка», не! То ви е потрѣбно не за тукъ, а за Небето; когато отидете тамъ, ангелитѣ ще ви спратъ и ще ви попитатъ: «Я извадете тевтерчето си» и, ако Господъ се е разписалъ въ него, ще ви кажатъ: «Свободни сте да влѣзете». Тогава и Христосъ, и светиитѣ, и вашитѣ голѣми и малки братя ще ви посрѣщнатъ съ вѣйки и голѣма радостъ ще бжде, че сте дошли. Въ Питагоровото училище нѣкога е имало правило, когато приемали нѣкой ученикъ, първата година да го подлагатъ на най-голѣми подигравки и, ако е могълъ да изтърпи подигравкитѣ, приемали сж го. И Христосъ е пратилъ сега нѣкои на земята да ви подиграватъ — «иска да стане светия, хлопа му дѣската, смахнатъ е, малко лудъ е, цѣло говедъ е» — това е Питагоровата система за приемане на ученици. Ако може да издържите тѣзи подигравки, знайте, че сте издържали изпита. И тогава ще бждете приети. Ако ли пжкъ се разгорещите отъ нападкитѣ и кажете «азъ ли — чакай!» вие сте изгубенъ. «Мжжътъ ми е лошъ»; отдѣ знаете, че той не е

нарочно поставенъ отъ комисията да ви изпита? Прѣтърпете една година, издръжте изпита, и тогава Господъ ще каже на мъжа: «Нѣма вече да подигравашъ и врѣдишъ на жена си», и ще видите, какъ той ще стане кроткъ, като агне. Но само тогава — когато прѣтърпите и когато каже Христосъ. Запомнете това учение, азъ ви говоря за външната негова страна; то сж мисли нахвърлени, колкото да може да различите лъжливото отъ благородното. Когато влѣзе въ васъ Христовото учение, то ще ви подигне, вие ще познаете хората, ще виждате тѣхнитѣ души. Често се срѣщатъ двама и се питатъ: «Азъ съмъ християнинъ, ти вѣрвашъ ли въ Христа?». Ако сте християни, нѣма защо да се питате: самото питане показва, че въ него нѣма никакво християнство. Никога нѣма да питамъ, какво е дадено цѣлте — като го помириша, ще знаея, дали е роза или карамфилъ. Носътъ ми е на мѣстото си. Ако обонянieto ми е затжпено, парализирано, или съмъ слѣпъ и не виждамъ, тогава може да попитамъ, но, ако всички мои сѣтвива сж здрави, азъ, само като видя или помириша цвѣтето, по външната обвивка или по аромата му, ще познаея, какво е. Тѣй и всѣка душа се изявява чрѣзъ своитѣ външни страни — чрѣзъ постжпкитѣ. Азъ ви виждамъ отвжтрѣ като карамфили, ама нѣкои още неразцвѣтѣли. Имате пѣпки, нѣкои обѣщаватъ да се раззиятъ въ бждеще. Не искамъ само да цвѣтите, но и да завържете и узрѣте. Ангелитѣ идватъ като пчелитѣ, ще оплодотворятъ цвѣтоветѣ въ душитѣ. Ако цвѣнете, вие сте вече въ общение съ тѣхъ. Каква дълбока наука е това, а колко работи има още да узнаете! Трѣбва да ви дамъ десетъ лекции; но да ви разправямъ тия работи, които сж много уморителни, вие ще кажете, че не е интересно, и ще заспите. И прави сте, защото не сте още готови за това. Ще дойде врѣме, когато ще бждете готови. Напр., ако вземете да ядете медъ и прѣядете, ще ви се втрѣсне. Защо? Защото сте се прѣситили. Дружите съ нѣкой добъръ човѣкъ, черпите постоянно отъ него, по едно врѣме речете: «Да се махне отъ мене, не мога да го гледамъ».

Вамъ трѣбваше да ви се даде толкова медъ и да дружите съ човѣка дотолкова, колкото да не ви се втрѣсне. Тѣй сжщо и вие не давайте много отъ вашия медъ, достатъчно е по една лъжичка, а не цѣла паница, за да се не втрѣсне на гостенина; защото и българската поговорка казва: «Прѣкаленъ светецъ и Богу не е драгъ». Вие четете и четете и се сбабичасвате. Прочетете само единъ стихъ, спрете се върху него и разсждавайте. [«Богъ е любовъ»] — разсждете, въ какво отношение е любовъ, и почувствайте тази любовъ въ себе си. Тя не трѣбва да бжде, както когато изадемъ ябълка или котката нѣкоя мишка. Да ви любя — това значи да влѣза въ васъ; да ме любите — това значи да бждете въ мене вжтрѣ. Когато имате образа на единъ приятель, вие го тургате на видно мѣсто. Нашето сърце прѣдставя астралния свѣтъ, умътъ — чисто духовния свѣтъ. Ако вашиятъ умъ може да се повдигне на дадена висота — ето ви духовниятъ свѣтъ. Туй, което става въ мозъка, то е отражение на духовния свѣтъ; всѣка мисль е форма въ духовния свѣтъ — разбирамъ, всѣка благородна мисль. И мислитѣ се различаватъ по форма и съдържание. Когато дойде нѣкоя благородна мисль, тя произвежда радостъ и веселие. И когато издигнете ума си и сърцето си къмъ Христа, Той ще ви хване за ржката и ще ви въведе въ Божествената градина; ще ви заведе при извора на Любовта, да вкусите отъ нея; опитно ще вкусите нѣщата. По-щатливъ моментъ отъ този за васъ нѣма да има. И когато влѣзете, нѣма да кажете: «И мъжъ ми да влѣзе», не; всѣки самъ трѣбва да влѣзе; не трѣбва да се ходатайствува за другъ. У всѣки трѣбва да има дълбоко желание самъ да влѣзе. Ако е способенъ, ще му съдѣйствувате да влѣзе и той, но неспособнитѣ, неджгавитѣ трѣбва да стоятъ вънъ, докато се излѣкуватъ. Този свѣтъ е за неджгавитѣ хора. Ония, които трѣбва да влѣзатъ въ училището, трѣбва да бждатъ чисти: чистота въ мислитѣ и въ желанията е необходима. Сжщо необходимо е и пълно безкористие. По-нататкъ, самоотричане. То е високата степенъ; то е да издържите

изпита. Сега, първото нѣщо, което се изисква отъ васъ, то е чистота въ мисли и желания и непоколѣбима вѣра, че, каквото е казалъ Господь, то ще бѣде. Когато туряшъ Господа отпрѣдъ на нѣкоя работа, нѣма защо да се питашъ, да-ли ще успѣешъ. Може да бѣдешъ учителъ, сѣдия, свещеникъ, земеделецъ, ако изпълнявашъ своята длѣжностъ, нѣма сила въ свѣта, която да ти попрѣчи. Ще имате много прѣпятствия, мѣжнотии и изпитания, но тѣ сж необходими за вашето растене. Страданията, които сж пратени, тѣ сж благословение.

Сега ви оставямъ съ тази мисль: да познаете вашия учителъ — Христосъ. Когато познаете вашия Истински Баща, тогава и ангелитѣ и свѣтътъ ще бѣдатъ ваши братя, и не единъ и двама, а съ хиляди. Съ хиляди години ще ви развеждатъ изъ своето жилище на Небето. Тамъ има много приятни работи, дълги разходки, образцови училища, нови слънца, нови сѣщества и колко още нѣща! И тогава ще кажете: «Сега разбираме дълбокия смисль на живота, защо трѣбва да се живѣе». То ще стане, когато имате само единъ учителъ; имате ли много, нищо нѣма да научите. Едно дѣте не може да има двѣ майки, тѣй и единъ човѣкъ не може да има повече отъ единъ истински учителъ. Ако речете, че имате двама, ще кажа: «И мене и Бога лѣжете». Една майка има на физическото поле, на духовния свѣтъ — единъ Учителъ, на божествения — единъ Баща, който е Господь. Всичко трима сж. На земята единъ, между ангелитѣ е Учителътъ, а между боговетѣ е Богъ. Когато минете прѣзъ тия трима, тогава всѣки отъ васъ ще разбере дълбокия смисль, вжтрѣшната страна на сегашния животъ, и съ радостъ и пѣсни ще понасяте всички страдания; нѣма за васъ да има мѣжа въ живота, и работитѣ между мѣжетѣ и женитѣ, между родителитѣ и дѣцата и между всички народи ще се оправятъ. Тогава нѣма да има и питането: «Какво ще стане съ българския народъ?» Нека всички българи се обърнатъ къмъ Бога, азъ имъ гарантирамъ, че всичко ще бѣде въ редъ. Но, ако носятъ сегашнитѣ глави, по

39 тояги ще ядатъ. Тѣй е писано въ Божествената книга. Ама Русия била такава-онакава; и тя, ако слѣдва Господа, ще бѣде благословена, ако не го слѣдва, ще яде 39 тояги. Сжщото е и съ Германия, съ Франция, съ Англия, съ всички — Господь всички бие наредъ, на общо основание. Всички тукъ на земята трѣбва да изпълнимъ волята на нашия Учителъ, на нашия Баща. Азъ вѣрвамъ, че у васъ има всичкото желание да я изпълните; виждамъ, че сте обърнали сега новъ листъ и, като блудния синъ, казвате: «Татко, прости, съгрѣшихме, изядохме и изпихме това, което ни даде, отсега нататѣкъ нѣма да правимъ това, което ни даде, като слуги, въ дома Си». Бѣдете увѣрени, че Баща ви ще заличи всичко, ще ви облѣче, ще заколи най-тлѣстото теле и ще ви нагости, и ще има въ дома му веселие, защото Неговото блудно дѣте се е завърнало. Ще му тури на прѣста новъ прѣстенъ, ще го благослови и ще каже: «Хайде, синко, на училище — иди се учи наново!».

(Бесѣда, държана на 7. декемврий 1914 г.)

